

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de son yıllarda derinleşen ekonomik krizin emekçiler, emekliler, çiftçiler, esnaflar, işsizler ve dar gelirli yurttaşlar üzerindeki etkilerinin araştırılması; artan enflasyon, döviz kuru dalgalanmaları, vergi yükleri ve temel tüketim maddelerine yapılan zamların vatandaşların yaşam koşullarına yansımalarının ortaya konulması; ekonomik ve sosyal sorunların giderilmesine yönelik alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.
05.06.2026

~~Ay. Mahmut Tanal~~
~~Sarıyer Mu.~~

~~Ayhan BARUT~~

~~Adana Milletvekili~~

~~Ali~~
Tahsin Ocaklı
Rize MV

~~Su~~
Suat Özağaçlı
İstanbul Mu.

~~A. Sibel Yarıkoçeroglu~~
İstanbul MV.

~~Nurten Kenter~~
Pekircağı MV

~~Seyit İnan~~
Ereğli Mu.

Cemal ENGİNYURT
İstanbul

~~Can Akar~~
Tekirdağ Mu.

Ali ÖZTUNG
K. unvanı

~~Burhan Törün~~
Adana Mu.

~~Nermin Yıldız~~
Hatay

~~Orhan SÖMER~~
Adana Mu.

~~Edem İLERSU~~
Ardahan

~~Can~~
Tarkan ATEŞ
Bolu Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye, son yıllarda yüksek enflasyon, döviz kurlarındaki hızlı artışlar, temel tüketim maddeleri ve kamu hizmetlerine yapılan zamlar, artan vergi yükleri, gelir dağılımındaki bozulma ve satın alma gücündeki gerileme nedeniyle ağır bir ekonomik kriz süreci yaşamaktadır. Yaşanan ekonomik gelişmeler, toplumun geniş kesimlerinin yaşam koşullarını olumsuz etkilemekte ve sosyal refah düzeyinde ciddi kayıplara yol açmaktadır.

Özellikle emekliler, asgari ücretle çalışanlar, sabit gelirli kamu çalışanları, küçük esnaf, çiftçiler ve işsizler ekonomik krizin yükünü en ağır şekilde hisseden kesimler arasında yer almaktadır. Gıda, barınma, enerji, ulaşım, eğitim ve sağlık harcamalarındaki artışlar karşısında gelirlerin yetersiz kalması, milyonlarca vatandaşın temel ihtiyaçlarını karşılamasını güçleştirmektedir.

Emekliler, uzun yıllar çalışarak elde ettikleri gelirlerin enflasyon karşısında hızla erimesi nedeniyle insanca yaşam koşullarından uzaklaşmakta; asgari ücretliler ücretlerinin yıl içinde reel olarak değer kaybetmesi sonucunda yoksulluk sınırının altında yaşam mücadelesi vermektedir. Çiftçiler ise artan mazot, gübre, yem, tohum, ilaç ve enerji maliyetleri nedeniyle üretim faaliyetlerini sürdürmekte zorlanmakta; birçok üretici borç yükü altında üretimden çekilme riskiyle karşı karşıya bulunmaktadır.

Küçük esnaf ve sanatkârlar yükselen kira, enerji, finansman ve işletme maliyetleri nedeniyle faaliyetlerini sürdürmekte güçlük çekmekte, birçok işletme kapanma veya küçülme tehlikesi yaşamaktadır. Artan işsizlik ve güvencesiz çalışma koşulları da ekonomik sorunların toplumsal etkilerini daha da derinleştirmektedir.

Öte yandan dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki yüksek payı, ekonomik yükün büyük ölçüde dar ve orta gelirli vatandaşların omuzlarına binmesine neden olmaktadır. Gelir dağılımındaki bozulma ve yoksulluğun yaygınlaşması sosyal adalet duygusunu zedelemekte, toplumsal huzur ve ekonomik istikrar açısından önemli riskler yaratmaktadır.

Bu kapsamda;

- Yüksek enflasyonun hane halkı bütçeleri üzerindeki etkilerinin,
- Döviz kuru artışlarının üretim maliyetleri ve tüketici fiyatlarına yansımalarının,
- Vergi politikalarının gelir dağılımı üzerindeki sonuçlarının,
- Emekli, asgari ücretli ve diğer sabit gelirli kesimlerin yaşadığı gelir kayıplarının,
- Çiftçilerin ve esnafın karşı karşıya bulunduğu ekonomik sorunların,
- İşsizlik, yoksulluk ve borçluluk düzeylerinde meydana gelen değişimlerin,
- Ekonomik krizin toplumsal ve sosyal sonuçlarının,
- Ekonomik refahın artırılması ve gelir dağılımının iyileştirilmesi için alınması gereken tedbirlerin

bütün yönleriyle araştırılması ve kamuoyunun doğru şekilde bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, ekonomik krizin vatandaşlar üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde incelenmesi, yaşanan sorunların nedenlerinin ortaya konulması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.

